

KREDIETVOORSTELLEN BIJ DE PROGRAMMABEGROTING 2024

Registratienummer:

Aan De verenigde vergadering
Van D&H
Onderwerp Kredietvoorstellen bij de Programmabegroting 2024
Datum 29 november 2023

"GOED WATERBEHEER LEGT
DE BASIS VOOR DE TOEKOMST
VAN ONS GEBIED."

Portefeuillehouder: meerdere

Voorgesteld besluit

1. Een aanvullend uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 12.300.000 voor cluster Dirk II
2. Een aanvullend uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 4.900.000 voor het verbeteren van de doorstroming van het voormalig sluizencomplex Halfweg.
3. Voor herstel luchtmenginstallatie Nieuwe Meer:
 1. defecten aan de luchtmenginstallatie in de Nieuwe Meer te herstellen;
 2. de diepteligging van de luchtmenginstallatie aan te passen;
 3. een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 550.000.
4. Voor de renovatie van zuiveringskring Gouda een voorbereidingskrediet van € 5.100.000 beschikbaar te stellen.
5. Voor het realiseren van het afvalwatertransportsysteem voor het transport van afvalwater vanuit Leimuiden naar awzi Nieuwe Wetering en het aansluitend amoveren van awzi Leimuiden een uitvoeringskrediet van € 9.350.000 beschikbaar te stellen.
6. Een aanvullend uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 800.000 voor het vervangen van de elektrische installatie op awzi Katwijk.
7. Een uitvoeringskrediet van € 500.000 beschikbaar te stellen voor het op orde brengen van de E-installatie van AWZI Leiden ZW, middels het vervangen van hoofdverdeler 1.
8. Een aanvullend voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 2,5 mln. voor de vervanging van de bestaande persleidingen van Hoofddorp naar awzi Zwanenburg.
9. Nieuwe bronnen aan te leggen ten behoeve van de klimaatbeheersing in het hoofdkantoor en hiervoor een uitvoeringskrediet van € 700.000 ter beschikking te stellen

Context

Op verzoek van uw vergadering wordt een aantal kredietvoorstellen gebundeld en ter vaststelling voorgelegd die voldoen aan de volgende criteria:

- Het investeringsproject heeft een technisch of regulier karakter waarvan de raming solide te onderbouwen is op het moment van het vaststellen van de begroting;
- Er is een duidelijk verband te leggen met resultaten genoemd in de lopende programmabegroting;
- Er ligt een SSK-raming aan de kredietvoorstellen ten grondslag.

Argumenten

1 De genoemde projecten voldoen aan de criteria.

Voor de genoemde projecten geldt dat zij voldoen aan de criteria dat het beleidsarme of terugkerende projecten zijn en dat er een duidelijke relatie is met de Programmabegroting 2024 en Meerjarenraming 2024-2027. Verder is het risico op overschrijding van de kredieten klein.

2 Hiermee geven we invulling aan de wens om op slechts enkele momenten kredieten vast te stellen.

Bij de Programmabegroting worden acht kredietvoorstellen aan uw vergadering voorgelegd. Om de voorstellen al op dit moment te kunnen aanbieden, moeten de kredietaanvragen goed onderbouwd en in principe in een keer toereikend zijn om het project te kunnen voltooien. Dit geldt des te meer voor zover het geen voorbereidingskrediet betreft. Naast zorgvuldigheid is tijdigheid van de kredietaanvraag van belang om rechtmatig te kunnen aanbesteden. In februari 2022 heeft het college vervolgens besloten om in principe vrijwel alle kredieten op twee momenten in het jaar vast te stellen, te weten in mei bij de voorjaarsburap en in november bij de programmabegroting.

3 Het project komt logischerwijs uit de programmabegroting voort.

De meeste kredietvoorstellen die in dit voorstel bij de programmabegroting zijn gevoegd, zijn iets beknopter dan gebruikelijk omdat veel informatie al in de programmabegroting is opgenomen. De investeringsprojecten waarvoor een krediet wordt gevraagd, zijn hier een logisch uitvloeisel van.

Risico's

n.v.t.

A. Projecten die in aanmerking komen voor een kredietaanvraag bij de Programmabegroting 2024

Project*	Programma	Begroet in PB2024 als:	Eerdere besluitvorming:
1. Clusterkrediet Dirk	Veiligheid	Onderhanden werk: cluster Dirk II	Diverse eerdere kredietaanvragen
2. Aanvullend uitvoeringskrediet sluisjes Halfweg	Voldoende Water	Onderhanden werk: sluisjes Halfweg	Uitvoeringskrediet
3. Uitvoeringskrediet herstel luchtmenginstallatie Nieuwe Meer	S&G Water	Toekomstig werk	Geen
4. Voorbereidingskrediet renovatie zuiveringskring Gouda	Waterketen	Toekomstig werk: Zuiveringskring Gouda	Geen
5. Uitvoeringskrediet zuiveringskring Leimuiden	Waterketen	Onderhanden werk: cluster waterketen I	Voorbereidingskrediet
6. Aanvullend uitvoeringskrediet E-installatie Katwijk	Waterketen	Onderhanden werk: cluster waterketen 2	Twee eerdere kredietaanvragen
7. Uitvoeringskrediet E- installatie Leiden Zuidwest	Waterketen	Toekomstig werk: Assetmanagement awzi's	Geen
8. Aanvullend voorbereidingskrediet persleiding Hoofddorp	Waterketen	Onderhanden werk: persleidingen Hoofddorp	Voorbereidingskrediet
9. Uitvoeringskrediet aanleg nieuwe bronnen hoofdkantoor	BOD	Onderhanden werk: cluster bedrijfsvoering	Geen

*Voor de specificatie per krediet zie bijlage B.

1. Clusterkrediet Dijkversterking Regionale Keringen (DiRK) II

Voorgesteld besluit:

Een aanvullend uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 12.300.000 voor clusterkrediet DIRK II.

Context

De regionale keringen van Rijnland moeten aan de veiligheidsnormen voldoen die zijn vastgelegd in de provinciale waterverordening Rijnland (voor Zuid-Holland inmiddels: de Omgevingsverordening Zuid-Holland). In 2012 is 1.100 km aan deze normen getoetst, waarbij 498 km is afgekeurd.

Met de provincies hebben we de afspraak dat eind 2020 90% van de getoetste keringen voldoet aan de norm en dat de resterende 10% vanaf 2020 ter hand wordt genomen. Rijnland neemt de vervolgstap om de laatste km's op orde te brengen voor 2030. Het Project Regionale keringen ('DiRK'; DiRK staat voor: Dijkversterking Regionale Keringen) moet hieraan invulling geven.

In het coalitieakkoord van het nieuwe bestuur is aangegeven dat de versterking van de regionale keringen moet worden geïntensiveerd.

In uw vergaderingen van november 2016, november 2017, maart 2019, maart 2020, juni 2020, december 2020, november 2021, mei 2022, november 2022 en mei 2023 heeft u reeds kredieten beschikbaar gesteld voor een totaalbedrag van € 153,5 mln.

Argumenten

1.1 Het Project Regionale keringen draagt bij aan Rijnlandse doelen.

Het regionale keringen versterkingsproject geeft invulling aan het doel om het beheergebied van Rijnland preventief te beschermen tegen overstromingen. Met dit project wordt gemiddeld ca. 20 kilometer per jaar verbeterd. De projecten in deze aanvullende kredietaanvraag dragen hierbij voor circa 7 km daaraan bij (Schinkelpolder 3,1 km, Hoekse Aarkade 1,5 km, Gnephoek 1,0 km en dr. Van der Noortstraat te Stompwijk 1,4 km). Dit betreffen projecten die in 2024 in uitvoering gaan.

1.2 Duurzaamheid en circulariteit wordt zoveel mogelijk meegenomen

Duurzaamheid wordt meegenomen in de uitvoeringsfase. Tijdens het ontwerp wordt getracht om zoveel mogelijk met grond te werken i.p.v. stalen of houten damwanden. Emissieloos werken of het gebruik van HVO diesel wordt gestimuleerd in de aanbesteding. Indien mogelijk wordt een bloemrijk mengsel ingezaaid op de dijken om zo de biodiversiteit te vergroten.

1.3 Rijnland vult de toezeggingen aan de provincies in.

In het project worden regionale keringen verbeterd. Het project draagt bij aan de afspraak met de beide provincies om in 2030 de regionale keringen op orde te hebben.

1.4 We maken efficiënte meters

Bij diverse werken wordt het werk uitgevoerd door de gemeente. Of Rijnland voert werken uit voor de gemeente of provincie. Dit is voor beide partijen een efficiënte manier van werken. Dit bespaart voor beide partijen kosten en de omgeving ondervindt minder overlast, omdat de werkzaamheden in één keer worden uitgevoerd. Rijnland heeft de doelstelling om meer werkzaamheden gezamenlijk met andere partijen uit te voeren. Veel gemeenten en de beide provincies delen die doelstelling. Door goede ervaringen met gezamenlijke projecten en steeds betere communicatie tussen partijen lukt het steeds vaker om werkzaamheden samen te laten lopen. Dit vraagt een zekere flexibiliteit om in te kunnen springen op de mogelijkheden die zich voordoen. De kadeverbetering aan de dr. van der Noortstraat te Stompwijk (gemeente Leidschendam/Voorburg) doet Rijnland samen met de Gemeente. De gemeente is penvoerder en Rijnland betaalt haar deel. De afspraken hierover worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

1.5 Het werk is voorzien in het MJP 2024-2027 en de Begroting 2024

De uit het krediet voortvloeiende kapitaallasten komen geheel ten laste van de taak watersysteembeheer. De afschrijvingstermijn is 20 jaar. Hiermee is rekening gehouden in de lopende programmabegroting wat wil zeggen dat deze kredieten binnen de vastgestelde tariefontwikkeling passen.

De werkzaamheden die voorzien zijn in deze kredietaanvraag hebben betrekking op 1 van de 6 clusterkredieten voor de regionale keringen (DiRK I t/m DiRK VI). Voor deze clusters wordt alleen krediet aangevraagd voor de strekkingen waarvan de kosten bekend zijn en een SSK raming beschikbaar is.

DiRK II: Het betreft een uitvoeringskrediet van € 3,6 miljoen voor de uitvoering van de keringen langs Schinkelpolder, € 2,0 miljoen voor de uitvoering van de Gnephoek en € 4,0 miljoen voor de uitvoering van de dr van Noortstraat in Stompwijk. In het clusterkrediet was voor deze strekkingen alleen nog rekening gehouden met de voorbereidingskosten. In deze kredietaanvraag worden de uitvoeringskosten aangevraagd. Voor de uitvoering van Hoekse Aarkade wordt tevens € 2,7 mln aangevraagd.

Voor dit cluster verwachten we nog 3 strekkingen waarvoor op een later moment krediet wordt aangevraagd. Dat betekent dat dit clusterkrediet over ongeveer 5 jaar kan worden afgesloten.

1.6 Complexe strekkingen vragen meer middelen

Voor de Hoekse Aarkade wordt een extra uitvoeringskrediet van € 2,7 miljoen aangevraagd. Dit is noodzakelijk, omdat de uitvoering van het laatste gedeelte later start dan was voorzien. Hierdoor zijn de bouwkosten gestegen door inflatie. In de vorige kredietaanvraag was hier onvoldoende rekening mee gehouden. Daarnaast is tijdens de vorige kredietaanvraag voor deze strekking te weinig rekening gehouden met de moeilijkheid van deze strekking. Het betreft een zeer smalle, moeilijke toegankelijke dijk met woonboten. Hierdoor moet een o.a. zwaardere beschoeiing worden gezet dan was voorzien en de woonboten verplaatst. Ook is de toegankelijkheid van deze strekking lastig wat kostenverhogend werkt. Naast deze kostenverhogende factoren moet ook meer capaciteit van het ingenieursbureau en medewerkers van Rijnland worden ingezet om deze strekking tot een goed einde te brengen.

Risico's

1.1 Werk-met-werk maken kan vertraging opleveren

De planning van een samenwerkingspartner (provincie, gemeente, particulier) kan verschillen van onze optimale planning. In principe wordt dit risico ondervangen door aan de voorkant van het project zoveel mogelijk bindende afspraken te maken met de samenwerkingspartner. De strekkingen die zijn opgenomen in het kader van werk-met-werk maken, zijn opgenomen omdat het verwachte moment van uitvoering, dat is opgegeven door de samenwerkingspartner, ligt in de periode 2024-2026.

1.2 Weerstand in de omgeving levert vertraging op

Het versterken van een kering is maatwerk en veelal een afweging tussen veiligheidsaspecten, kosten en draagvlak. Belangrijk uitgangspunt en inmiddels de standaard werkmethode bij kadeverbeteringen is het principe "van buiten naar binnen denken". Wensen en aandachtspunten van de omgeving worden op deze manier vroegtijdig getraceerd. Bij de planvorming kan hiermee rekening worden gehouden met veelal een gedragen oplossing tot gevolg. De meest aantrekkelijke oplossing voor de omgeving is vanuit kosten oogpunt echter niet altijd realiseerbaar. Dit kan stuiten op een gebrek aan draagvlak en daarmee uitloop in de tijd. Dit speelt bijvoorbeeld bij de werkzaamheden bij de kering langs de Aarkade, waarbij we vlak langs woonboten damwanden moeten aanbrengen. Via het omgevingsmanagement wordt geprobeerd het risico te minimaliseren.

2. Verbeteren doorstroming voormalig sluizencomplex Halfweg

Voorgesteld besluit:

Een aanvullend uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 4.900.000 voor het verbeteren van de doorstroming van het voormalig sluizencomplex Halfweg.

Context

Door de klimaatveranderingen is het noodzakelijk om het boezemsysteem klimaatbestendig te maken om voorbereid te zijn op droogte en grotere piekbuien. Om de piekbuien op te kunnen vangen is de piekberging Nieuwe Driemanspolder aangelegd en in 2020 in gebruik genomen. De piekberging Haarlemmermeer wordt na verwachting in 2025 in gebruik genomen. Het verbeteren van de doorstroming door het voormalig sluizencomplex Halfweg is de derde maatregel om het boezemsysteem klimaat bestendig te maken. Op dit moment vormt het voormalige sluizencomplex een obstakel in de toestroming naar het boezemgemaal Halfweg. Het voormalig sluizencomplex stamt uit de 16^e eeuw en is een gemeentelijk monument. Het boezemgemaal Halfweg heeft een capaciteit van 33 m³/s, maar door het voormalige sluizencomplex kan slechts 19 m³/s stromen waardoor het boezemgemaal niet met zijn volledige capaciteit kan worden ingezet.

Het project, dat nu in uitvoering gaat, heeft een lange historie. Sinds de bouw van het boezemgemaal in 1976 is Rijnland al bezig om de doorstroming te verbeteren. In eerste instantie zou een nieuw kanaal (kanaal om de west) worden gegraven van de ringvaart van de Haarlemmermeer naar het boezemgemaal Halfweg, maar ruimtelijke ontwikkelingen (o.a. aanleg A5) maakten dat onmogelijk. Om die reden draagt de gemeente Amsterdam 4 miljoen aan het project bij (compensatie). Na uitgebreide overwegingen is in 2014 in een convenant vastgelegd dat er aantal varianten moet worden onderzocht voor aanpassing van het sluizencomplex. Het verklaren van het complex tot gemeentelijk monument, en de fusie tussen de gemeentes Haarlemmerliede & Spaarnwoude en Haarlemmermeer, maakte de uitwerking van en keuze tussen de varianten complex. In 2019 is de huidige variant bestuurlijk afgesproken. In het oostelijke sluiseland wordt een doorstroomopening gemaakt. Deze doorstroomopening wordt afgedekt met een dak, zodat de nieuwe situatie veel lijkt op de bestaande situatie. Het voormalige sluizencomplex wordt gerestaureerd.

In de afgelopen jaren is een voorontwerp gemaakt met bijbehorende SSK raming. Op basis van het voorontwerp heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor een 2-fasen contract (bouwteam). Er is gekozen voor een bouwteam, omdat de werkzaamheden aan een 500 jaar oud complex ingewikkeld zijn. Daarnaast is het werkterrein heel erg beperkt, omdat de sluizencomplex wordt omringd door een spoorweg, spoorstation, 4-baansweg en kwetsbare bebouwing. In het bouwteam werken medewerkers van de aannemer, ontwerpend ingenieursbureau en Rijnland samen. Gezamenlijk is een definitief ontwerp en kostenraming gemaakt voor de doorstroomopening en een uitvoeringsplan, waaronder een plan om het bouwterrein te ontsluiten.

In februari 2022 heeft de VV besloten om op basis van het voorontwerp een krediet beschikbaar te stellen van € 14,1 miljoen voor deze werkzaamheden, op basis van een SSK raming behorend bij het voorontwerp. Medio 2023 is, na het opstellen van het definitief ontwerp en het uitvoeringsplan, een nieuwe SSK raming opgesteld. Deze SSK raming is getoetst door het ontwerpend ingenieursbureau en onze eigen kostendeskundigen. Op basis van deze SSK raming is een aanvullend krediet van € 4,9 miljoen noodzakelijk om de doorstroomopening te realiseren. Het verschil van € 4,9 miljoen ten opzichte van de eerdere SSK raming bestaat uit € 2,9 miljoen aan inflatie indexering (de vorige SSK raming is opgesteld Q3 2021, voordat de hoge bouwkostenstijging is opgetreden) en € 2,0 miljoen aan extra bouwkosten. De extra bouwkosten bestaan voornamelijk uit wijzigingen die volgen uit het uitvoeringsplan en die nodig zijn om de uitvoering op deze lastige plek op een veilige wijze te kunnen uitvoeren: het bouwterrein toegankelijk maken door middel van een tijdelijke toegangsbrug (het blijkt onmogelijk te zijn om op een andere manier met zwaar materieel bij de bouwlocatie te komen en het materieel en damwanden op te stellen en op te slaan), zwaardere damwanden voor de doorstroomopening en een langere uitvoeringstijd door de benodigde restauratie. Na het opstellen van

het bestek, zal in onderhandeling met de aannemer, de definitieve uitvoeringskosten worden bepaald. Tegelijk zal een gesprek met gemeente Amsterdam en de gemeente Haarlemmermeer worden opgestart over deze extra kosten. De intentie is dat de gemeente meer bijdraagt dan de oorspronkelijke € 4 miljoen.

Medio volgend jaar komen we bij u terug met scenario's voor de restauratie van de kademuren, omdat de toestand van de kademuren na een nieuwe inspectie in 2023 toch slechter blijkt te zijn dan gedacht. Hierbij wordt ook het benodigde onderhoud voor de komende decennia betrokken (levensduurkosten). In het huidige krediet zijn alleen de kosten van een 'cosmetische renovatie' opgenomen. Ook zullen gesprekken met de gemeente worden gevoerd over het eigendom van de bruggen, en eventuele overdracht van het gehele complex na oplevering. Daarvoor komen we t.z.t. bij u terug.

Argumenten

1.1 Het boezemsysteem moet klimaat bestendig worden gemaakt

Het klimaat verandert. Hiervoor moet Rijnland maatregelen treffen om droge voeten te houden. Het betreft het vergroten van de capaciteit van het boezemgemaal Katwijk (reeds uitgevoerd), het aanleggen van 2 piekbergingen (uitgevoerd in 2024), het renoveren en elektrificeren van de boezemgemalen (reeds uitgevoerd) en het vergroten van de doorvoer bij Halfweg.

1.2 Het is een kosten efficiënte maatregel

Ten opzichte van andere oplossingen om de boezemcapaciteit te vergroten is dit een relatief goedkope oplossing, ook met de gestegen kosten. De kosten voor het realiseren van een piekberging met dezelfde capaciteit is een factor 3 hoger en daarnaast is een piekberging na een bepaalde periode vol, terwijl een boezemgemaal altijd door kan pompen. Ook het vergroten van de bemalingscapaciteit bij andere boezemgemalen is duurder.

1.3 het voormalige sluizencomplex behoeft groot onderhoud

De conditie van het voormalige sluizencomplex is nu al risicovol op o.a. de bouwkundige staat en stabiliteit. Het betreft met name het bezwijken van delen/elementen van het object die daarmee een groot risico vormen met betrekking tot een mogelijke obstructie van de boezem en de veiligheidsrisico's voor de weggebruikers, vaarweggebruikers en bezoekers. In de zomer van 2018 zijn de sluisdoorgangen vanwege spoedherstel al afgesloten geweest voor vaarverkeer, tot ongenoegen van vaarweggebruikers en woonbootbewoners. Ook de bruggen over het sluizencomplex kunnen niet lang meer mee. Op dit moment zijn de bruggen alleen nog maar toegankelijk voor voetgangers en fietsers en afgesloten voor het resterende verkeer. Er zijn noodhekken geplaatst om te voorkomen dat mensen toegang hebben tot onveilige delen van het complex.

1.4 het sluizencomplex is een gemeentelijk monument

De gemeente Haarlemmermeer heeft het sluizencomplex aangewezen als een gemeentelijk monument. Rijnland heeft (als eigenaar van het complex) de taak om dit monument in goede staat te houden. Er lopen nu gesprekken met de gemeente over het eigendom van de (verkeers-)bruggen.

1.5 Deze werkzaamheden zijn opgenomen in de begroting 2024 en het MJP 2024-2027

In de begroting 2024 en het MJP 2024-2027 is rekening gehouden met deze investering. De uit het krediet voortvloeiende kapitaallasten komen geheel ten laste van de taak watersysteembeheer. De afschrijvingstermijn is 25 jaar. De uitvoering van de vervanging van oeververdedigingen start medio 2024 en is in de loop van 2026 operationeel.

Risico's

1.1 schade aan het sluizencomplex

De werkzaamheden voor de realisatie van de doorstroomopening bestaat in de eerste fase uit het voorzichtig aanbrengen van damwanden. Daarna wordt een deel van het bestaande sluizencomplex gesloopt om de doorstroomopening te realiseren. De kans is zeer groot dat schade ontstaan aan de

resterende kades, want de conditie van het sluizencomplex is nu al risicovol op o.a. de bouwkundige staat en stabiliteit. Schade kan bestaan uit extra scheuren. Of in een extreme situatie het instorten van (een deel van) een kademuur. De beheersing van dit risico is door heel actief, gezamenlijk met de aannemer, de uitvoeringsmethode te kiezen. Het grootste risico is het instorten of scheuren van de eeuwen oude constructie tijdens het maken van de doorgang. Door het werken in een bouwteam is getracht om de risico's zoveel mogelijk in beeld te brengen en die in bouwteamverband te reduceren.

1.2 degeneratie van het metselwerk van het voormalige sluizencomplex

Het sluizencomplex is 500 jaar geleden gemetseld. Tijdens de restauratie kan blijken dat de degeneratie van het oude metselwerk verder is dan is aangenomen. Hierdoor moeten meer kosten worden gemaakt om het complex te kunnen restaureren. Dit kan pas worden vastgesteld als de restauratiewerkzaamheden bezig zijn. Een recente inspectie (2023) wijst erop dat de toestand van de kademuren slechter is dan eerder is aangenomen. In het huidige krediet zijn alleen de kosten van cosmetische renovatie, boven de waterlijn, opgenomen. Indien dit risico optreedt zal hiervoor krediet worden aangevraagd bij de VV, waarbij een afweging wordt gemaakt tussen cosmetisch restaureren (waarbij na een aantal jaren opnieuw het metselwerk moet worden gerestaureerd) of alles goed restaureren (waarbij in principe geen onderhoudswerkzaamheden in de komende 30 á 50 jaar zullen behoeven te worden uitgevoerd).

3. Herstel luchtmenginstallatie Nieuwe meer

Voorgesteld besluit:

Voor herstel luchtmenginstallatie Nieuwe Meer:

1. defecten aan de luchtmenginstallatie in de Nieuwe Meer te herstellen;
2. de diepteligging van de luchtmenginstallatie aan te passen;
3. een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 550.000.

Context

De Nieuwe Meer had tot de aanleg van de luchtmenginstallatie in 1994 te maken met ernstige overlast van blauwalgen. Na de aanleg zijn deze problemen nagenoeg verdwenen. In 2020 is de oude luchtmenginstallatie uit 1994 vervangen. In 2021 werd de Nieuwe Meer opnieuw geconfronteerd met blauwalgenoverlast. De overlast wordt veroorzaakt door defecten in de installatie. Om de installatie goed te laten werken zijn herstelwerkzaamheden nodig. De leverancier neemt hierin een deel van zijn verantwoordelijkheid.

Vattenfall onttrekt koude uit de Nieuwe Meer voor het duurzaam koelen van kantoren en woningen op en rond de Zuid-as in Amsterdam. De oude installatie zorgde er voor dat de gehele waterkolom werd gemengd en daarmee het koudereservoir verdween. De nieuwe installatie van 2020 is in samenwerking met Vattenfall verhoogd aangelegd. Door de installatie omhoog te brengen is het koudereservoir hersteld. Belanghebbenden rond de Nieuwe Meer vermoeden dat de recent blauwalgoverlast mede veroorzaakt wordt door het verhoogd aanbrengen van de luchtmenginstallatie.

Argumenten

1.1 Blauwalgen opnieuw een probleem in de Nieuwe Meer

Door het niet goed functioneren van de luchtmenginstallatie is er na circa 20 jaar weer sprake van blauwalgenoverlast. Met name rond de woonboten wordt veel overlast ervaren, wat zich uit in onder andere stankoverlast. Omwonenden en gebruikers zijn zeer kritisch en hebben Rijnland gevraagd de situatie te herstellen.

1.2 "Lapmiddelen" zijn niet duurzaam

Om de situatie beheersbaar te houden is gekozen om tijdelijk extra compressorcapaciteit bij te plaatsen door het inzetten van huurcompressoren. Het huren is kostbaar en daarbij vragen de zwaardere compressoren aanzienlijk meer energie. Door het herstellen van het systeem kunnen de compressoren worden afgestemd op de capaciteit die nodig is om de blauwalgen te bestrijden. Overcapaciteit is dan niet meer nodig, wat kosten en energie bespaard.

1.3 Voorkomen imagoschade

Belanghebbenden en omwonenden hebben zich verenigd en volgen de ontwikkelingen kritisch. Bij het aanhouden van blauwalgenproblemen op de Nieuwe Meer is de kans groot dat Rijnland als nalatig wordt gepositioneerd. In de media kan dit tot negatief beeldvorming en imagoschade voor Rijnland leiden. Met het herstellen van de installatie laten we zien dat we de problemen structureel aanpakken.

2.1 Verhoogde aanleg heeft mogelijk ook bijgedragen aan blauwalgenoverlast

Uit de evaluatie van de blauwalgenoverlast komt naar voren dat, naast de defecten aan het systeem, het niet uit te sluiten is dat het omhoog halen heeft bijgedragen aan de blauwalgenoverlast. Het aanbrengen van de installatie op 15 meter onder het wateroppervlakte is theoretisch voldoende om de blauwalgen te mengen. Echter bij storingen en defecten wordt deze diepte kritisch. Als veiligheidsmarge wordt de installatie daarom dieper aangelegd. De exacte diepte wordt nog afgestemd met Vattenfall. Het aanpassen van de diepteligging kan betrekkelijk eenvoudig mee worden genomen bij de herstelwerkzaamheden. Achteraf aanpassen brengt veel kosten met zich mee, omdat het gehele systeem opnieuw bovenwater moet worden gehaald.

2.2 voorkomen juridische procedures

Voor het verhoogd aanleggen van de installatie is een overeenkomst met Vattenfall gesloten. Daarin is afgesproken dat ze bijdragen in de investerings- en exploitatiekosten. In de overeenkomst staat ook dat als de verhoogde aanleg leidt tot onvoldoende (zwem)waterkwaliteit, Rijnland aanpassingen dient te doen en de kosten daarvoor zelf betaald. Hoewel de huidige blauwalgenoverlast veroorzaakt worden door defecten aan het systeem, bestaat het risico dat belanghebbenden de overeenkomst zullen aangrijpen om Rijnland te dwingen om de aanpassingen te doen. Met het aanpassen van de installatie door een extra veiligheidsmarge toe te passen, voldoen we aan de overeenkomst.

3.1 Er is rekening mee gehouden in de begroting 2024 en MJP 2024-2027

In de begroting 2024 en het MJP 2024-2027 is onder toekomstig werk voor maatregelen zwemwater en blauwalgbestrijding € 200.000 geraamd voor het jaar 2024. Het resterende deel van € 350.000 wordt gedekt vanuit meevallende kosten binnen het project blauwalgbestrijding 2023-2027 binnen het onderhanden werk. De uit het krediet voortvloeiende kapitaallasten komen geheel ten laste van de taak watersysteembeheer. De afschrijvingstermijn is 10 jaar.

Risico's

1.1 Blauwalgen overlast is niet volledig uit te sluiten

Hoewel luchtmenginstallaties in het verleden heel effectief zijn gebleken, is overlast in de toekomst niet volledig uit te sluiten. Blauwalgen zijn bijzonder dynamisch en lastig te voorspellen. Zo zijn de effecten van klimaatverandering meegenomen in het ontwerp en het bepalen van de diepteligging (15 meter), maar zitten hierin onzekerheden door ontbreekt van kennis. Ook zien we de blauwalgenoverlast toenemen in ons hele beheersgebied. De Nieuwe Meer maakt deel uit van het boezemsysteem en kan door aanvoer van elders meer druk van blauwalgen ondervinden.

2.1 Vattenfall is niet bereid mee te werken

Het verhoogd aanbrengen van de luchtmenginstallatie heeft voor Vattenfall een aanzienlijk rendement opgeleverd. Vattenfall wil in beginsel de situatie zoals die nu is handhaven. Tegelijkertijd ziet Vattenfall ook de gevolgen van de blauwalgenoverlast en zijn ze gebaat bij draagvlak vanuit de omgeving. Tot nu toe stelt Vattenfall zich constructief op. Het gesprek over de precies diepteligging moet nog volgen. In de overeenkomst tussen Rijnland en Vattenfall is opgenomen dat Rijnland bij aanpassing de investeringskosten door Vattenfall terugbetaald. Dit heeft echter betrekking op de eerste twee jaar na aanleg. Deze zijn inmiddels verstreken. Wel kan het aanpassen een reden zijn om de overeenkomst (aangegaan voor 15 jaar) te ontbinden en loopt Rijnland de jaarlijkse bijdrage in de exploitatiekosten van € 15.000 mis.

Vervolg

Bij het verlenen van het krediet worden de werkzaamheden zo spoedig mogelijk gestart om voor het zwemseizoen 2024 het systeem te hebben hersteld en de diepteligging aangepast.

4. Voorbereidingskrediet renovatie zuiveringskring Gouda

Voorgesteld besluit:

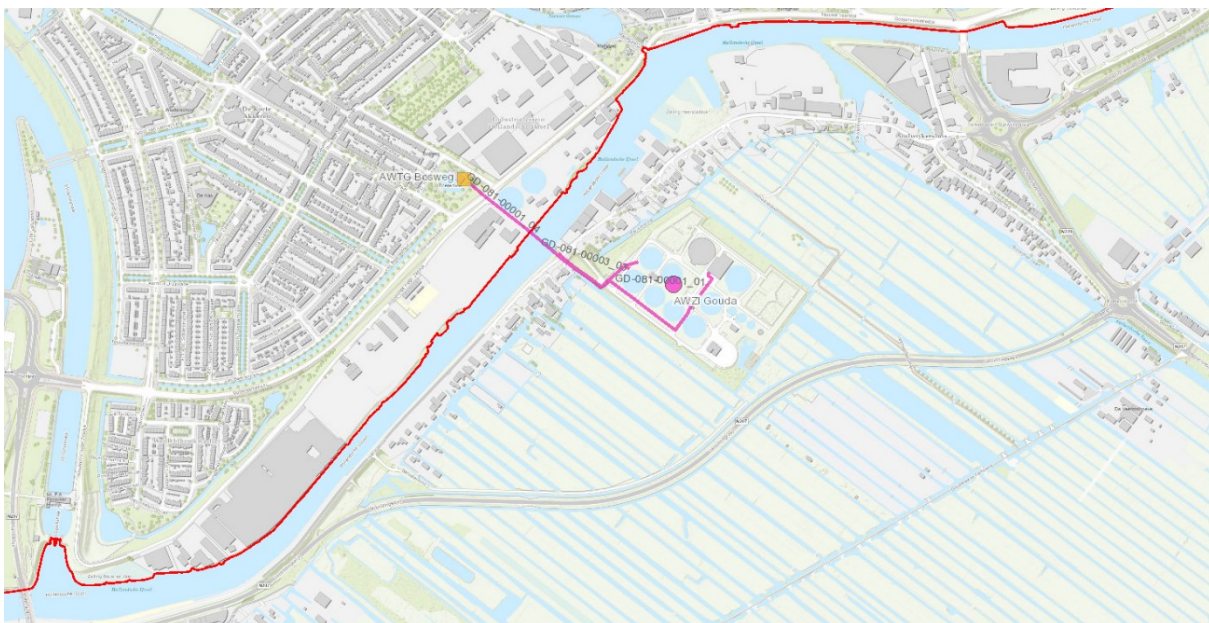
Voor de renovatie van zuiveringskring Gouda een voorbereidingskrediet van € 5.100.000 beschikbaar te stellen.

Context

Meerdere assets van de zuiveringskring Gouda zijn opgenomen in de LTAP (Lange termijn Asset Planning) om de in de jaren 2026-2030 te worden gerenoveerd en geoptimaliseerd. Hoofddoelstelling is het op orde brengen van deze zuiveringskring voor een periode van 15 jaar. Voor dit project wordt nu het benodigde voorbereidingskrediet aangevraagd.

De zuiveringskring Gouda bestaat uit de volgende Rijnlandse assets:

- Afvalwaterzuivering (awzi) Gouda
- Afvalwatertransportgemaal (awtg) Bosrank
- Persleidingstelsel vanaf de awtg naar de awzi

Awzi Gouda ligt buiten het beheergebied van Rijnland. Het afvalwater vanuit Gouda wordt middels een persleiding, gelegen onder de Hollandse IJssel naar de awzi getransporteerd. Naast de aanvoer van afvalwater vanuit het beheergebied van Rijnland wordt er ook vanuit een deel van de Krimpenerwaard afvalwater, via een drietal gemeentelijke awtg's naar de awzi getransporteerd.

Gestart zal worden met zogenaamde variantenstudies waarbij zowel op systeemniveau als op objectniveau op basis van toekomstige ontwikkelingen, inspecties, duurzaamheids- en circulariteitscriteria uitvoeringsvarianten worden doorgerekend. Doel hiervan is maken van onderbouwde en gewogen keuzes voor de vervolgstap, het opstellen van een ontwerp voor de gehele renovatie.

Afhankelijk van de uitkomsten van het bestuurlijk proces over de prioritering van de extra opgaven zullen op awzi Gouda mogelijk ook maatregelen worden getroffen met de verwijdering van medicijnresten, extra N en P verwijdering en het beperken van de uitstoot van broeikasgassen.

Ten aanzien van de verwijdering van medicijnresten wordt er in samenwerking met Dunea, een pilot gestart ter beoordeling van de geschiktheid, van een reststroom vanuit de drinkwaterbereiding, ter vervanging van primair poederkool. Poederkool is de primaire grondstof die ingezet wordt bij de

medicijnrestenverwijderaar op awzi Leiden Noord (PACAS). Voor deze pilot zal een tijdelijke doseerunit worden geplaatst op awzi Gouda.

Het is niet ondenkbaar dat tijdens de voorbereidingsfase blijkt dat één of meerdere onderdelen van de zuiveringskring om een snelle aanpak vragen, hetzij direct vervangen moeten worden of met spoed moeten worden gerenoveerd. Dit vanwege de slechte staat van de zuivering zoals eerder gemeld. Het aan te vragen voorbereidingskrediet voorziet hier niet in. Indien zich dit voordoet zal een tussentijds uitvoeringskrediet worden voorgelegd aan de VV.

Circulariteit duurzaamheid en biodiversiteit

Om invulling te geven aan de vastgestelde doelen op de thema's circulariteit, duurzaamheid en biodiversiteit zullen deze onderwerpen onderdeel uit gaan maken van de uit te voeren variantenstudies. Hiermee wordt transparantie beoogd op welke wijze deze thema's zijn meegewogen in het investeringsvoorstel voor de uitvoeringsfase en de daarbij gemaakte afweging van varianten.

Argumenten

1.1 Werkzaamheden zijn onderdeel coalitieakkoord 2023-2027

Het nu in voorbereiding nemen van deze werkzaamheden is noodzakelijk om invulling te kunnen geven aan het coalitieakkoord 2023-2027. Hierin is opgenomen dat we het huidige investeringsprogramma in de waterketen onverminderd voort zetten, waaronder de renovatie van de zuivering Gouda.

Risico's

1.1 Voorbereiding van de werkzaamheden blijken meer te kosten dan geraamd

De huidige inkoopmarkt is erg grillig, prijzen zijn de afgelopen jaren fors gestegen. Aangezien nauwelijks te voorspellen is hoe de markt zich verder ontwikkelt is hier in enige mate rekening mee gehouden in de risicoreservering.

1.2 Er heerst een schaarste naar voldoende deskundig personeel

Voor het uitvoeren van de onderzoeken en ontwerpen zullen wij adviesbureaus inschakelen. Net als bij Rijnland zelf is het voor de bureaus moeilijk om voldoende personeel paraat te hebben voor de grote (landelijke) opgave die voor ons staat de komende jaren.

1.3 Complexiteit aan variabelen

De nog te maken keuzes en de daarbij behorende randvoorwaarden zijn divers en complex. Dit proces vraagt tijd en kan een vertraging veroorzaken op het geplande uitvoeringstijdstip uit de LTAP.

Financiën

Voor de benodigde voorbereidende werkzaamheden wordt het volgende krediet aangevraagd (weergegeven bedragen zijn afgerond en inclusief BTW):

Tabel 1: raming voorbereidingskosten renovatie ZK Gouda

Voorbereidingskosten	
Renovatie Zuiveringskring Gouda	€ 5.100.000

De uit het krediet voortvloeiende exploitatiekosten komen volledig ten laste van de taak zuiveringsbeheer. Het krediet wordt bekostigd uit de zuiveringsheffing en de afschrijvingstermijn bedraagt 20 jaar. Deze werkzaamheden zijn voorzien in het MJP 2024-2027 met een totale raming van € 30,5 mln. Deze raming is exclusief de aanvullende investeringen vanuit het coalitieakkoord voor verwijdering van medicijnresten en extra N en P verwijdering.

5. Uitvoeringskrediet zuiveringskring Leimuiden

Voorgesteld besluit:

Voor het realiseren van het afvalwatertransportsysteem voor het transport van afvalwater vanuit Leimuiden naar awzi Nieuwe Wetering en het aansluitend amoveren van awzi Leimuiden een uitvoeringskrediet van € 9.350.000 beschikbaar te stellen.

Context

De afvalwaterzuiveringsinstallatie (awzi) Leimuiden is één van de kleinere installaties in het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland en zuivert het afvalwater uit de kernen Leimuiden en Weteringbrug. In 2013 is op basis van de uitgevoerde regiostudie "Afvalwater Haarlemmermeer en omgeving" besloten om de awzi Leimuiden te sluiten en het afvalwater af te voeren naar awzi Nieuwe Wetering (VV-besluit 13.14578).

Tal van aanpassingen zijn nodig om dit besluit te realiseren. Eén van deze aanpassingen is het civieltechnisch en zuiveringstechnisch aanpassen van Awzi Nieuwe Wetering om het extra afvalwater uit Leimuiden te kunnen verwerken. Deze aanpassing is inmiddels gerealiseerd binnen het project renovatie en uitbreiding zuiveringskring Nieuwe Wetering.

Het sluitstuk in deze opgave zijn de benodigde aanpassingen binnen de huidige zuiveringskring Leimuiden. Deze kring bestaat uit de volgende assets:

- Afvalwaterzuivering (awzi) Leimuiden
- Afvalwatertransportgemaal (awtg) Weteringbrug en awtg Leimuiden
- Afvalwatertransportleiding (awtl) van de beide awtg's naar de awzi

Het voorliggende kredietvoorstel omvat de volgende activiteiten:

- Het amoveren van awzi Leimuiden
- Renoveren van awtg Weteringbrug en awtg Leimuiden
- Aanleggen van awtl tussen awtg Leimuiden en awzi Nieuwe Wetering

Parallel aan de werkzaamheden op awzi Nieuwe Wetering zijn de voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor de realisatie van bovenstaande activiteiten.

Het bepalen van het nieuwe leidingtracé is daarin een belangrijk onderdeel. Op basis van een variantenstudie inclusief diverse aansluitende optimaliseringsrondes is het tracé bepaald. Ook is gestart met het vestigen van het benodigde zakelijk recht en zijn de benodigde renovaties en aanpassingen aan de awtg's bepaald.

Het te realiseren leidingtracé verbindt de awtg's Leimuiden en Weteringbrug met de awzi Nieuwe Wetering. Vanaf awtg Leimuiden wordt een nieuwe leiding aangelegd tot awzi Nieuwe Wetering en wordt de huidige leiding van awtg Leimuiden naar awzi Leimuiden verwijderd. De nieuwe leiding wordt met verschillende uitvoeringsmethodes aangelegd: in open sleuf, gestuurde boring en zinkers. Ook worden ook de asbest cement (AC) delen van de huidige transportleiding awtg Roelofarendsveen – awzi Nieuwe Wetering buiten gebruik gesteld en vervangen door HDPE.

Beide bestaande awtg's zullen worden gerenoveerd en aangepast aan hetgeen nodig is voor het transport van het afvalwater over het nieuw aan te leggen tracé. Aansluitend zal na in gebruik name van het tracé de awzi Leimuiden worden geamoveerd.

Argumenten

1.2 Werkzaamheden zijn resultante van de regiostudie Afvalwater Haarlemmermeer

De benodigde werkzaamheden zijn een uitvloeisel van een eerder genomen besluit op basis van de regiostudie Afvalwater Haarlemmermeer en omgeving. Eén van de benodigde aanpassingen om awzi Leimuiden te kunnen sluiten, te weten het uitbreiden van de capaciteit van awzi Nieuwe Wetering, is al gerealiseerd.

1.3 Werkzaamheden zijn onderdeel coalitieakkoord 2023-2027

Het in uitvoering nemen van deze werkzaamheden is noodzakelijk om invulling te kunnen geven aan het coalitieakkoord 2023-2027. Hierin is opgenomen dat we het huidige investeringsprogramma in de waterketen onverminderd voort zetten.

1.4 Inbedding van circulariteit, duurzaamheid en biodiversiteit in het project

In de voorbereiding is gekeken naar te treffen maatregelen op de thema's duurzaamheid, circulariteit en biodiversiteit. De belangrijkste aspecten hiervan in het ontwerp zijn:

- Tijdens de variantenstudie voorafgaand aan de ontwerpfase is voor de gemalen gekozen voor de renovatievariant, waarbij renovatie significant beter dan nieuwbouw scoorde op duurzaamheid.
- Er is gezocht naar de optimalisaties in leidinglengte en diameter om de leidingweerstand te beperken en daarmee het energieverbruik te minimaliseren.
- Het dak van de awtg's wordt voorzien van een sedum dakbedekking.
- De aannemers worden middels een EMVI uitgedaagd om CO2-emissies tijdens het werk te beperken en de sloop circulair uit te voeren.

Risico's

1.1 Het tracé is nog niet 100% sluitend

Het benodigde zakelijk recht is nog niet op alle percelen gevestigd. Mogelijk leidt dit tot het moeten inzetten van het middel van bestuursdwang om het benodigde zakelijk recht af te dwingen. Indien dit nodig is dan zal dit consequenties hebben voor de planning. In het worst-case scenario betekent dit, dat delen van het huidige tracé op basis waarvan het huidige ontwerp is gemaakt niet mogelijk zijn. Als dit laatste het geval is zal het project weer stappen terug moeten doen in de ontwerpfase. Indien er wel op korte termijn overeenstemming wordt bereikt over het tracé kunnen we relatief snel de aanbesteding op pakken. Dit is de motivering om nu een aanvraag voor een uitvoeringskrediet aan u voor te leggen.

1.2 De werkzaamheden blijken meer te kosten dan geraamd

De huidige inkoopmarkt is grillig, prijzen zijn de afgelopen jaren fors gestegen. Ook is er sprake van schaarste van met name personeel gecombineerd met een groot aanbod van werken. Er is nauwelijks te voorspellen hoe de markt zich verder ontwikkelt. Hierin is in enige mate rekening mee gehouden bij het bepalen van de hoogte van de risicoreservering.

1.3 De werkzaamheden zullen overlast veroorzaken

In tegenstelling tot veel andere werkzaamheden in de waterketen, vindt dit project plaats "buiten de hekken". De nieuwe persleiding loopt door een aantal woonkernen. Het ingraven van de leiding en het plaatsen van boorstellingen zal overlast veroorzaken bij omwonenden. Zowel in de opdracht aan de te selecteren aannemer zal hier aandacht voor zijn en voorafgaand en gedurende de uitvoering van de werkzaamheden zullen de betrokkenen hier op gepaste wijze over worden geïnformeerd.

Financiën

Voor de reeds verrichte en nog benodigde werkzaamheden is op basis van een definitief ontwerp een SSK-raming opgesteld. Deze raming sluit op € 10.470.000. Voor de voorbereiding is in nov 2018 een voorbereidingskrediet verleend van € 1.120.000. Dit krediet zal niet toereikend zijn voor de nog resterende werkzaamheden die nog moeten worden verricht tot aan de aanbesteding. Het benodigde aanvullende krediet is opgenomen onder de engineeringskosten binnen het aan te vragen uitvoeringskrediet.

Voor deze kredietaanvraag is uitgegaan van het gemiddelde uit de SSK. Dit betekent dat de kans op een over- of onderschrijding 50% is. Het aan te vragen uitvoeringskrediet is het resultaat uit de SSK min het al verleende voorbereidingskrediet $\text{€ } 10.470.000 - \text{€ } 1.120.000 = \text{€ } 9.350.000$

De uit het krediet voortvloeiende exploitatiekosten komen volledig ten laste van de taak zuiveringsbeheer. Het krediet wordt bekostigd uit de zuiveringsheffing en de afschrijvingstermijn bedraagt 20 jaar. In de begroting 2024 en het MJP 2024-2027 zijn deze werkzaamheden voorzien.

6. Aanvullend uitvoeringskrediet E-installatie Katwijk

Voorgesteld besluit

Een aanvullend uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 800.000 voor het vervangen van de elektrische installatie op awzi Katwijk.

Context

Op 20 augustus 2019 heeft de VV een krediet verstrekt van € 2.400.000 voor het vervangen van de E-installatie op awzi Katwijk en op 30 juni 2021 een aanvullend uitvoeringskrediet van € 850.000. Voor Waterlijn 1 is de E-installatie intussen vervangen. De uitvoering van Waterlijn 2 loopt. De E-installatie van de sliblijn zal begin 2024 starten.

Argumenten

1.1 Het beschikbare krediet is onvoldoende

Het project is gegund in 2021. Sindsdien hebben we te maken gehad met schaarste van materialen en menskracht, en sterke prijsstijgingen. Ondertussen is de vervanging van elektrische installatie van de tweede waterlijn gestart. Daarbij is gebleken dat deze in slechtere staat verkeerd dan oorspronkelijk gedacht. Beide aspecten hebben geleid tot vertraging en kostenstijgingen.

1.2 Financiën zijn meegenomen in het MJP en begroting

Deze investering is in de Programmabegroting 2024 en het MJP 2024-2027 als onderhanden werk opgenomen onder 'cluster Waterketen 2'. Er is reeds in totaal voor € 3,25 mln aan krediet verstrekt, wat het totaal nu brengt op € 4,05 mln. De investering wordt volledig uit de zuiveringsheffing bekostigd en de afschrijvingstermijn bedraagt 10 jaar. Aangezien met dit krediet en deze maatregelen rekening is gehouden in de Programmabegroting 2024 en MJP 2024-2027, past dit binnen de financiële uitgangspunten van het coalitieakkoord als schuldpositie en lastendrukontwikkeling.

Risico's

1.1 Werk kan niet afgerond worden door huidige aannemer

De relatie met de aannemer staat onder druk. Daarnaast kampt de aannemer met personeelstekorten en is er veel discussie over financiële afwikkeling en wijze van uitvoering van het project.

1.2 Kans op verstoring van het zuiveringsproces tijdens de werkzaamheden

Door diverse oorzaken kan er een storing zijn in de E-installatie. Daarom is er toch voor gekozen om een tijdelijke slibverlading neer te zetten om deze kans te minimaliseren.

Vervolg

Conform de huidige planning zullen eind 2023 de werkzaamheden voor Waterlijn 2 worden opgeleverd. Begin 2024 zal eerst de tijdelijke slibverlading geplaatst worden voordat gestart kan worden met de ombouw van de E-installatie van de sliblijn.

7. Uitvoeringskrediet E-installatie Leiden Zuidwest

Voorgesteld besluit:

Een uitvoeringskrediet van € 500.000 beschikbaar te stellen voor het op orde brengen van de E-installatie van AWZI Leiden ZW, middels het vervangen van hoofdverdeler 1.

Context

Rijnland heeft 19 afvalwaterzuiveringen in bedrijf om zorg te dragen voor onze kerntaak 'afvalwater zuiveren'. In het coalitieakkoord staat dat we de investeringen nodig om op orde te komen onverminderd gaan uitvoeren. Het voorliggende besluit maakt daar onderdeel van uit.

Argumenten

1.1 Een goede werking van Rijnlandse installaties vereist periodieke renovatie en vervanging.

In 2021 is Hoofdverdeler 2 van AWZI Leiden Zuid West vervangen. Gezien Hoofdverdeler 1 van dezelfde bouwjaar is, gelden ook hier dat vervangende onderdelen niet meer leverbaar zijn in de markt, waardoor is, bij defecten, de storingsduur aanzienlijk langer doordat er dan een ombouw moet plaatsvinden. De verwachting is dat hiermee de e-installatie van de zuivering, na uitvoering, weer voldoende beschikbaar en betrouwbaar is.

1.2 Met de aanpassing verbeteren we de ARBO veiligheid voor ons personeel

De huidige E-installatie voldoet niet aan de huidige ARBO eisen; de bereikbaarheid van de componenten.

1.3 Er is rekening mee gehouden in de Programmabegroting 2024 en MJP 2024-2027

Deze investering is in de Programmabegroting 2024 en het MJP 2024-2027 als toekomstig werk opgenomen onder 'Assetmanagement awzi's'. Oplevering van de E-installatie zal in 2025 zijn. Het krediet wordt bekostigd uit de zuiveringsheffing en de afschrijvingstermijn bedraagt 10 jaar. Aangezien met dit krediet en deze maatregelen rekening is gehouden in de Programmabegroting 2024 en MJP 2024-2027, past dit binnen de financiële uitgangspunten van het coalitieakkoord als schuldpositie en lastendrukontwikkeling.

Risico's

1.1 De raming kent een onzekerheid.

Doordat direct voor de uitvoering krediet wordt aangevraagd is de onzekerheid van de raming groter dan wanneer eerst de voorbereidende fase geheel doorlopen wordt. Het voordeel van deze werkwijze is dat we sneller tot uitvoering kunnen overgaan, omdat de "tussenstap" van het apart aanvragen van voorbereidings- en uitvoeringskrediet wordt overgeslagen.

8. Aanvullend voorbereidingskrediet persleiding Hoofddorp

Voorgesteld besluit

Een aanvullend voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 2,5 mln. voor de vervanging van de bestaande persleiding van Hoofddorp naar awzi Zwanenburg.

Context

Op 29 juni 2022 heeft de VV een Voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor de vervanging van de persleiding Hoofddorp. De VV heeft hiertoe besloten vanwege de vele breuken in het (recente) verleden, de schade aan het milieu en bij de agrariërs ten gevolge hiervan, en de risico's door de nabij gelegen gas- en CO2-leidingen. Om zo snel mogelijk en zo trefzeker mogelijk de leiding te vervangen is besloten om een bouwteam te formeren.

Argumenten

1.1 Het beschikbare voorbereidingskrediet is onvoldoende

Van groot belang is een spoedige aanvang in goed overleg met de agrariërs. Daarom is besloten de aannemer al in een vroeg stadium te betrekken om mee te denken in de aanpak. De engineering van en advisering door de aannemer verschuiven hiermee naar de voorbereidingsfase. Hiermee neemt de kans op meerwerk aanzienlijk af. Het huidige voorbereidingskrediet is niet toereikend om ook de kosten voor de aannemer te betalen.

1.2 Ervaring met het project Afvalwatersysteem (AWS) Zwanenburg wordt benut

Het leggen van transportleidingen is een specialisme. Ondanks alle voorbereidingen vanuit Rijnland en Adviesbureau is bij AWS Zwanenburg gebleken dat uitvoeringskennis van de aannemer het mogelijk maakt om optimalisaties door te kunnen voeren. Verder is het van belang dat er een goede afstemming is tussen de aannemer en de perceeleeigenaren zodat overlast tot een minimum wordt beperkt en de voorspelbaarheid van de uitvoering en oplevering wordt vergroot zodat met name de perceeleeigenaren tevreden zijn.

1.3 Financiën zijn meegenomen in het MJP 2024-2027 en de begroting 2024

Om een aannemer te kunnen selecteren is € 2,5 mln. extra voorbereidingskrediet nodig. Dit brengt het totaal aan voorbereidingskrediet op € 3,5 mln. Een eventueel restant van het voorbereidingskrediet zal worden meegenomen bij de aanvraag voor het uitvoeringskrediet. In de begroting 2024 en het MJP 2024-2027 is deze investering opgenomen.

Risico's

1.1 We zijn afhankelijk van de medewerking van de perceeleeigenaren

De vele persleidingbreuken hebben een behoorlijke imagoschade veroorzaakt voor Rijnland. Voor een voorspoedige en trefzekere voorbereiding en uitvoering is goede afstemming en samenwerking met de eigenaren van belang. Door medewerking van een aannemer in een vroeg stadium, krijgen perceeleeigenaren meer vertrouwen in het ontwerp en de uitvoering.

1.2 Partijen die niet kundig zijn schrijven in (met te lage prijs)

Hierdoor kunnen we niet gunnen of is het ontwerp toch niet naar wens, waardoor kosten en uitlooptijd oplopen. In de uitvraag voor een bouwteam worden selectie- en gunningscriteria meegenomen om een kwalitatief goede aannemer te gunnen.

Vervolg

Het vervangen van de persleidingen in Hoofddorp is complexer en betreft een andere omgeving. De ervaringen die we gaan opdoen met Fase 1, nemen we mee voor de voorbereiding en uitvoering van Fase 2. Fase 2 zal opnieuw worden aanbesteed voor zowel het Adviesbureau als ook voor de aannemer.

9. Uitvoeringskrediet aanleg nieuwe bronnen hoofdkantoor

Voorgesteld besluit

Nieuwe bronnen aan te leggen ten behoeve van de klimaatbeheersing in het hoofdkantoor en hiervoor een uitvoeringskrediet van € 700.000 ter beschikking te stellen

Context

Het hoofdkantoor aan de Archimedesweg in Leiden is in het jaar 2000 opgeleverd en in gebruik genomen en was destijds één van de meest duurzame en vooruitstrevende gebouwen van Nederland. Het binnenklimaat wordt gereguleerd middels een Gebouwbeheerssysteem (GBS) welke einde levensduur is en momenteel wordt vervangen. Het GBS maakt gebruik gemaakt van twee relatief ondiepe bronnen (een warme en een koude bron) welke gelijktijdig met het pand zijn aangelegd. In de zomer wordt gekoeld door het koude water op te pompen uit de koude bron. Middels een warmtewisselaar wordt energie onttrokken en ingezet voor het koelen. Het koude water krijgt daardoor een hogere temperatuur en wordt na koeling terug geïnjecteerd in de warme bron. In de winter wordt het gebouw verwarmd door het warme water op te pompen uit de warme bron en verder verwarmd door middel van een warmtepomp. De huidige bronnen worden periodiek onderhouden en de capaciteit gemeten.

De huidige pompen zijn verouderd en de capaciteit van de bronnen is de afgelopen jaren sterk afgenomen waarmee de energielevering in gevaar dreigt te komen. Beide bronnen zijn in het verleden reeds meermalen chemisch geregenereerd om de capaciteit weer te verbeteren.

Argumenten

1.1 De capaciteit van de huidige bronnen neemt snel af.

De capaciteit van de koude bron is in vier jaar tijd afgenomen van 96% tot circa 40% van de oorspronkelijke waarde. De capaciteit van de warme bron bij zowel onttrekken als infiltreren is in vier jaar tijd afgenomen van 95% tot respectievelijk 35% en 21% van de oorspronkelijke waarde. Deze grote afname is zeer verontrustend en kan de energielevering in gevaar brengen.

1.2 Met nieuwe bronnen zetten we een betrouwbaar en toekomstbestendig systeem neer.

Het GBS in het gebouw wordt momenteel vervangen. Door het aanleggen van nieuwe, diepere bronnen is energielevering en daarmee ook goede klimaatbeheersing voor lange tijd geborgd.

1.3 Het regenereren van de huidige bronnen heeft beperkt effect.

Door de branchevereniging bodemenergie is in 2022 algemeen onderzoek gedaan naar verstoppingsverschijnselen van relatief ondiepe bronnen zoals wij die hebben. Bij deze bronnen valt het op dat na circa tien jaar er terugkerende verstoppingsverschijnselen in de bron optreden. Als gevolg hiervan zijn de bronnen in 2010, 2015 en 2018 chemisch gereinigd. Al in 2017 is door een extern bureau onderzoek uitgevoerd naar de huidige bronnen. Beide onderzoeksresultaten liggen in elkaars verlengde, de verwachting is dat de capaciteit verder zal afnemen en er de komende tijd steeds vaak groot onderhoud nodig zal zijn (lees regeneratie middels chemische reiniging) om de gewenste capaciteit te borgen.

1.4 Nieuwe, diepere bronnen zijn beter en gaan langer mee.

Het regenereren van de huidige bronnen is kostbaar (ruim € 50.000), zal steeds minder effectief zijn en is slechts enkel voor de relatief korte termijn mogelijk. Aanleg van nieuwe diepere bronnen is een betere investering dan regenereren; diepere bronnen leveren meer capaciteit en gaan veel langer mee.

1.5 Nieuwe, diepere bronnen passen binnen het beleid van de provincie Zuid Holland (PZH).

PZH zet in op een transitie van fossiele naar duurzame energiebronnen, waaronder bodemenergie. In de "Beleidsregel open bodemenergiesystemen in bodemenergieplannen Zuid-Holland 2016" is opgenomen nieuwe bronnen in diepere lagen aan te leggen. De nieuw aan te leggen bronnen passen binnen dit beleid en de eigen doelstelling om in 2030 energieneutraal te zijn.

1.6 Met het krediet is rekening gehouden in het MJP.

Het krediet wat nu voorligt voor het aanleggen van twee nieuwe, diepere bronnen a € 700.000 maakt onderdeel uit van het MJP 2024-2027 en de Programmabegroting 2024 en is opgenomen onder het cluster bedrijfsvoering binnen het programma BOD. De investering wordt voor 45% bekostigd uit watersysteembeheer en voor 55% uit zuiveringsbeheer. De afschrijvingstermijn is 15 jaar. Het project wordt gerealiseerd in 2024.

Risico's

1.1 Uitvoering van de werkzaamheden blijken meer te kosten dan geraamd.

De huidige inkoopmarkt is erg grillig en prijzen zijn de afgelopen tijd fors gestegen. Aangezien niet te voorspellen is hoe de markt zich verder ontwikkeld is hier (in beperkte mate) rekening mee gehouden in de risicoreservering.